

ایتالوکالوینو

شهرهای نامرئی

ترجمه‌ی ترانه یلدا

Le città invisibili
Italo Calvino

شهرهای نامرئی

ایتالو کالوینو

ترجمه: ترانه یلدا

تألیف: ایتالو کالوینو، نمونه‌خوانی، صفحه‌آرایی: بخش تولید نشر مرکز
طرح جلد: ابراهیم حقیقی
چاپ اول: بهمن ۱۳۹۷، شماره‌ی نشر ۱۲۸۳، ۱۲۰۰ نسخه
شابک ۹۷۸-۹۶۴-۲۱۳-۲-۳

نشر مرکز: تهران، خیابان دکتر قاضی، رویای هنر، لاله، خیابان باباطاهر، شماره‌ی ۸
تلفن: ۸۸۹۷۰۴۶۲-۳، فکس: ۸۸۹۶۵۱۶۹

Email: info@nashr-e-markaz.com

Website: www.nashr-e-markaz.com

همه‌ی حقوق چاپ و نشر این ترجمه برای نشر مرکز محفوظ است.
تکثیر، انتشار و بازنویسی این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه، از جمله فتوکپی، الکترونیک، ضبط و
ذخیره در سیستم‌های بازیابی و پخش بدون دریافت مجوز کتبی و قبلی، ممنوع است.
این اثر تحت حمایت «قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد.

● سرشناسه کالوینو، ایتالو، ۱۹۲۳ - ۱۹۸۵ م. Calvino, Italo ● عنوان و نام پدیدآور شهرهای نامرئی / ایتالو کالوینو؛ ترجمه‌ی ترانه یلدا.
● مشخصات ظاهری ۱۷۶ ص. ● یادداشت عنوان اصلی: Le città invisibili, 1977؛ کتاب حاضر اولین بار با عنوان "شهرهای نامرئی"
توسط نشر پاپیروس در سال ۱۳۶۸ و چاپ دوم توسط نشر باغ نو در سال ۱۳۸۱ و در سال‌های بعد توسط ناشران دیگری با نام‌های
شهرهای بی‌نشان و شهرهای نابیدا به چاپ رسیده است. ● موضوع مارکوپولو، ۹۱۲۵۴ - ۱۳۲۳ م. داستان Polo, Marco - Fiction،
قوبیلای قاآن، ۶۹۳-۶۱۲ ق. داستان Kublai khan - Fiction؛ داستان‌های ایتالیایی - قرن ۲۰ م. Italian fiction -- 20th century ● شناسه‌ی افزوده یلدا، ترانه، ۱۳۳۵ - مترجم ● رده‌بندی کنگره ۱۳۹۷ / ۹۴ / PQ۴۸۳۹ ● رده‌بندی دیویی ۹۱۴ / ۸۵۳
● شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی ۵۱۲۵۱۹۲

فهرست

۹	یادداشت مترجم بر ویرایش دوم
۱۱	پیش‌گفتار

یک

۱۷	
۱۸	شهرها و خاطره. ۱
۱۹	شهرها و خاطره. ۲
۲۰	شهرها و هوس. ۱
۲۱	شهرها و خاطره. ۳
۲۳	شهرها و هوس. ۲
۲۴	شهرها و نشانه‌ها. ۱
۲۶	شهرها و خاطره. ۴
۲۸	شهرها و هوس. ۳
۳۰	شهرها و نشانه‌ها. ۲
۳۱	شهرهای باریک. ۱
۳۲	

دو

۳۷	
۴۰	 ۵. شهرها و خاطره.
۴۲	 ۴. شهرها و هوس.
۴۴	 ۳. شهرها و نشانه‌ها.
۴۶	 ۲. شهرهای باریک.
۴۸	 ۱. شهرها و دادوستد.
۵۰	

۵۵	
۵۷	 ۵. شهرها و راز.
۵۹	 ۴. شهرها و نشانه‌ها.
۶۱	 ۳. شهرهای باریک.
۶۳	 ۲. شهرها و دادوستد.
۶۵	 ۱. شهرها و چشم‌ها.
۶۷	

چهار

۷۱	
۷۳	 ۵. شهرها و نشانه‌ها.
۷۵	 ۴. شهرهای باریک.
۷۶	 ۳. شهرها و دادوستد.
۷۸	 ۲. شهرها و چشم‌ها.
۷۹	 ۱. شهرها و نام‌ها.
۸۱	

پنج

۸۵	
۸۷	 ۵. شهرهای باریک.

شهرهای نامرئی ۷

۸۸	شهرها و دادوستد. ۴
۸۹	شهرها و چشمها. ۳
۹۰	شهرها و نامها. ۲
۹۲	شهرها و مردگان. ۱
۹۴	

شش

۹۷	
۱۰۰	شهرها و دادوستد. ۵
۱۰۲	شهرها و چشمها. ۴
۱۰۴	شهرها و نامها. ۳
۱۰۶	شهرها و مردگان. ۲
۱۰۸	شهرها و آسمان. ۱
۱۱۰	

هفت

۱۱۵	
۱۱۷	شهرها و چشمها. ۵
۱۱۸	شهرها و نامها. ۴
۱۲۱	شهرها و مردگان. ۳
۱۲۳	شهرها و آسمان. ۲
۱۲۵	شهرهای پیوسته. ۱
۱۲۸	

هشت

۱۳۳	
۱۳۶	شهرها و نامها. ۵
۱۳۸	شهرها و مردگان. ۴
۱۳۹	شهرها و آسمان. ۳
۱۴۰	شهرهای پیوسته. ۲

۱۴۱ ۱. شهرهای پنهان

۱۴۳

نه

۱۴۷

۱۵۲ ۵. شهرها و مردگان

۱۵۵ ۴. شهرها و آسمان

۱۵۶ ۳. شهرهای پیوسته

۱۵۸ ۲. شهرهای پنهان

۱۶۰ ۵. شهرها و آسمان

۱۶۲ ۴. شهرهای پیوسته

۱۶۴ ۳. شهرهای پنهان

۱۶۶ ۵. شهرهای پیوسته

۱۶۸ ۱. شهرهای پنهان

۱۷۰ ۵. شهرهای پنهان

۱۷۲

www.ketab.ir

پیش‌گفتار

شهرهای نامرئی یا شهر بی‌سهمی که می‌شناسیم و در آنها زندگی می‌کنیم شباهتی ندارند. به هیچ محدودهٔ جغرافیایی یا دورهٔ مشخصی از تاریخ نیز مربوط نمی‌شوند. حتی می‌توان گفت که هر شرح و تفصیلات مربوط به این شهرها مسئلهٔ اصلی شناخت «شهر» یا «شهر» با معنای رایج آن نیست.

با سیر و سیاحت در شهرهای نامرئی در داستان‌های هزارویک شب تا زندگی سریع و مدرن آینده، همه یک‌جا در ذهن زنده می‌شود. هر شهر نام زنی را بر خود دارد، و آنچه مارکو پولوی حالا برای قوبلای محزون نقل می‌کند، بیش از آنکه فضایی خاص را در ذهن مجسم کند، خاطرهٔ آدمی آشنا را در یادمان زنده می‌سازد. از یک شهر به شهر دیگر، مسیر سفری رؤیایی- فلسفی دنبال می‌شود که نشانه‌های آشنا آن، نقطه‌ای پنهان در درون انسان بازمی‌گردد؛ سفری که در آن شخص با خود به پرتوازی سبک می‌دهد؛ سفری به درون رابطهٔ میان مکان‌ها و ساکنان آنها؛ سفری آغشته به امیال و دغدغه‌های روحی و عصبی انسان‌هایی که در شهرها زندگی می‌کنند و سرنوشت‌شان با خشونت‌ها و تضادهای زندگی اجتماعی گره خورده است. اما این هم‌وغم نویسنده لحن کتاب را اندوه‌بار

۱. البته در زبان‌های لاتین واژهٔ «شهر» la ciudad, la città, la ville به هر حال مؤنث است چنان‌که در عهد عتیق از شهر گویی که زن باشد یاد می‌شود.

نکرده است؛ بالعکس، سبب شده با دقت و ژرف‌نگری همه‌جانبه با هر پدیده روبه‌رو شود.

همین سبک خاص ادبی کالوینو است که به او آوازه‌ای جهانی بخشیده و باعث شده است کتاب‌هایش به حدود ۳۰ زبان زنده دنیا ترجمه و خوانده شود. اثر کالوینو نثری است شعرگونه که در آن منطق و افسانه، ذکاوت و احساس، طنز و تمثیل، رمز و استعاره، به‌نحوی شگفتی‌آور در هم آمیخته است؛ و نگاهش، نگاهی موشکاف و نکته‌بین، نه تنها ظاهر روابط، بلکه نشانه‌هایی را می‌بیند که از باطنی پیچیده، انسانی و چندبعدی در هر جزء و شیء حکایت دارد.

زندگی بسیاری از ادبی کالینو را می‌توان در نوشته‌های او و، با اهمیتی نه کمتر از آن، در فعالیت مستمر وی در کار انتخاب و کمک به نشر و چاپ آثار دیگر نویسندگان ایتالیایی و تأثیرگذاری شخص وی در کار نسل ادبی معاصرش خلاصه کرد. نوگرایی را از سال‌های بعد از پایان جنگ دوم جهانی آغاز کرد. پانزده سال از به‌ترین سال‌های زندگی‌اش (۱۹۶۴-۱۹۷۹) را در پاریس به‌سربرد و دو سال قبل از زندگی را در موطنش بدرود گفت. کالوینو در مرحله نخستین فعالیتش بود با شور و «تعهد» وافر خاص دوره بعد از جنگ با مسائل اجتماعی برخورد می‌کند؛ اما در دوره پختگی خویش، که حاصل آگاهی‌اش به جوانب و تنوع‌های گوناگون، پیچیده و نسبی واقعیت‌های زندگی است، شیوه نگارشی آمیخته با سک و پرسش مدام را در پیش می‌گیرد.

مهم‌ترین آثار کالوینو عبارت‌اند از: *جاده لانه‌های عنکبوت* (۱۹۴۷)؛ *سه گانه نیاکان*، *ویکنت شقه‌شده*^۱ (۱۹۵۲)؛ *بارون درخت‌نشین*^۲ (۱۹۵۷)؛ *شوالیه ناموجود*^۳

۱. *ویکونت شقه‌شده*، ترجمه بهمن محصص، تهران: شهاب ناشر، ۱۳۸۰.

۲. *بارون درخت‌نشین*، ترجمه مهدی سبحانی، تهران: نگاه، چ نهم: ۱۳۹۲.

۳. *شوالیه ناموجود*، ترجمه پرویز شهدی، تهران: چشمه، چ پنجم: ۱۳۸۸.

(۱۹۵۹): بورس‌بازی ساختمان (۱۹۵۷): ابر آلودگی^۱ (۱۹۵۸): داستان‌ها (۱۹۵۸): مارکو والدو، یک روز زندگی یک رأی جمع‌کن (۱۹۶۳): کم‌دی‌های کیهانی^۲ (۱۹۶۵): قصر تلاقی سرنوشت‌ها (۱۹۶۹): شهرهای نامرئی (۱۹۷۲): اگر شبی از شب‌های زمستان، مسافری...^۳، آقای پالومار^۴ (۱۹۸۳)^۵.

درباره ترجمه حاضر: توضیحات مترجم در پانویست در حداقل باقی ماند تا به خواننده ایرانی فرصت جستجویی وسیع‌تر در فرهنگی غیرایرانی داده شود. در عرض، تا جایی که امکان داشت در ریشه‌یابی نام شهرها مطالبی در پانویست آورده شد.

مدیون رسد عزیزم خانم فیروزه مهاجر هستم که در تمام مراحل، از ترجمه تا چاپ کتاب، مسوق بردبار من بود. بی‌تردید، بدون این پشتوانه معنوی این کار به اتمام نمی‌شد.

زمستان ۱۳۶۷

ترانه یلدا

www.ketab.ir

۱. ابر آلودگی، ترجمه آرزو اقتداری، تهران: کتاب خورشید، چ سوم: ۱۳۸۸
۲. کم‌دی‌های کیهانی، ترجمه موگه رازانی، تهران: کتاب نادر: بازتاب نگار، چ سوم: ۱۳۸۷
۳. اگر شبی از شب‌های زمستان مسافری، ترجمه لی‌لی گلستان، تهران: آگه، چ یازدهم: ۱۳۹۳
۴. آقای پالومار، ترجمه آرزو اقتداری، تهران: کتاب خورشید، چ سوم، ۱۳۹۳
۵. دو کتاب دیگر هم از او به فارسی ترجمه شده‌اند:
تی‌صفر، ترجمه میلاد زکریا، تهران: نشر مرکز، چ دوم: ۱۳۸۷
افسانه‌های ایتالیایی، ترجمه لی‌لی گلستان، تهران: آگه، چ یازدهم: ۱۳۹۳